

Hyvinkään
kestävä liikkuminen
2030

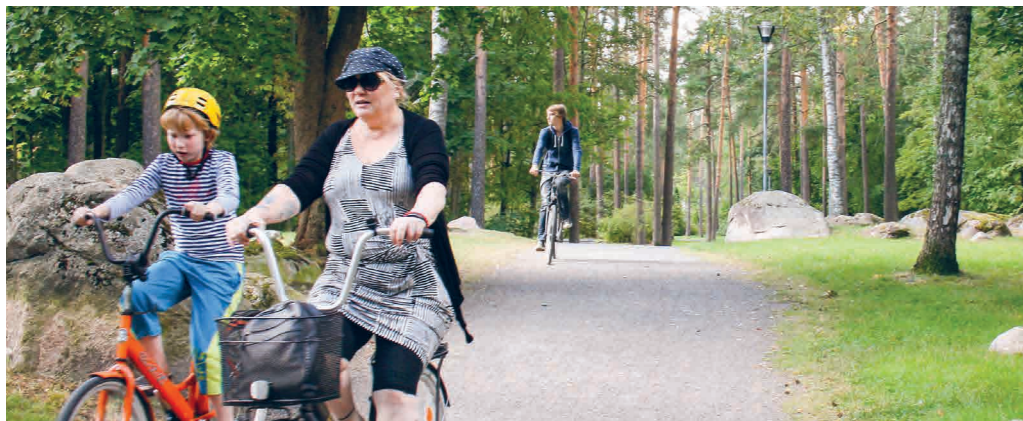

Sisältö

Esipuhe	3
Hyvinkään nykytila	4
Maailma muuttuu – entä Hyvinkää?	6
Miksi kestävää liikkumista kannattaa edistää?	8
Kestävä liikkuminen Hyvinkäällä 2030	10
Tavoitteet ja niihin tarvittavat toimenpiteet	12
Tarkennettu toimenpideluettelo	14
Kestävän liikkumisen vetoomus	16
Ohjelman laadinta	18

”Enemmän ja viihtyisämpiä puistoja!”

Visiotyöpaja lukiolaisille 2014

”Lisää penkkejä keskusta!”

Visiotyöpaja lukiolaisille 2014

Esipuhe

”Suomen suurin pikkukaupunki tai pienin suurkaupunki” sanoo monille TV:stäkin tuttu Hyvinkään mainoslause. Kompaktin kaupungin etuna ovat lyhyet etäisyydet ja lähellä sijaitsevat, hyvin saavutettavat palvelut. Hyvinkää on myös viihtyisiä: kauppakeskus Willan rakentamisen sekä Kirjastoaukion ja Kauppatorin parantamisen myötä Hyvinkään keskustasta on tullut elävämpi ja kiinnostavampi kuin vuosikymmeniin. Vehreät ja jylhät kaupunkimetsät ovat vanhan parantolakaupungin maamerkki, mutta puistot tai kaupat eivät yksin tee viihtyisää kaupunkia. Viihtyisyys syntyy ihmisistä. Hyvinkää tarvitsee ihmisiä paitsi asumaan myös oleskelemaan, viettämään aikaa ja tekemään ostoksia.

Hyvinkään kestävä liikkumisen ohjelma, jota pidät nyt käsissäsi, ei suinkaan ole liikennesuunnitelma. Se on liikkumissuunnitelma ja liikkuminen on kaikkien asia. Vapaan liikkumisen tulee jokapäiväisenä perusoikeutena olla helppoa, nopeaa ja terveellistä. Kestävä liikkuminen tarkoittaa liikkumista kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä, ja sen edellytyksiä parantamalla lisätään kaupungin viihtyisyyttä, turvallisuutta, yhteenkuuluvuutta ja hyvinvointia.

Tämän ohjelman laadinta on ollut parin vuoden prosessi, mutta kestävä liikkumisen juurruttaminen hyvinkääläiseen kulttuuriin on kestänyt vuosikymmeniä. Tämän ohjelman avulla työ jatkuu entistäkin määrätietoisemmin ja sitoutuneemmin kohti parempaa huomista. Erottautuminen kilpailijoista on paitsi yritysmaailmassa, myös kuntasektorilla tärkeää. Ehdotankin, että tehdään yhdessä Hyvinkästä kestävä liikkumisen veturi Uudellamaalla!

”Tehdään Hyvinkästä kestävä liikkumisen veturi Uudellamaalla.”

Jyrki Mattila, kaupunginjohtaja

Hyvinkään nykytila

FAKTOJA HYVINKÄÄSTÄ

Asukasluku: 46 417 asukasta

Tiivis kaupunki:

90 % asukkaista asuu noin 3 km säteellä rautatieasemasta

Työssäkäynti:

56 % työskentelee kotikaupungissaan
25 % käy töissä pääkaupunkiseudulla

HYVINKÄÄLÄISTEN LIKKUMINEN

3 matkaa/asukas/arki-vrk

Joukkoliikenteen käyttö:

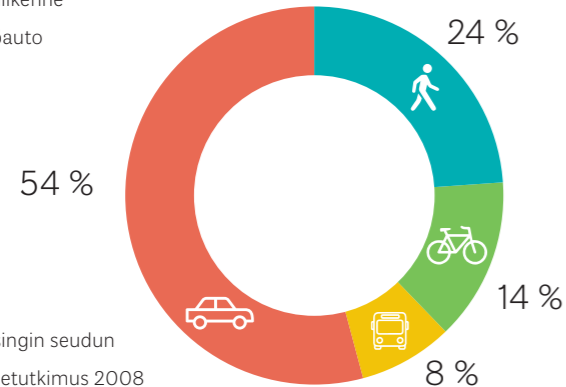
Paikallisliikenne: n. 3500 matkaa/talviarki-vrk
Junaliikenne: n. 5900 matkaa/talviarki-vrk

Ajoneuvojen omistus:

Henkilöautot: 0,6 kpl/asukas
Mopot: 1,3 kpl/15–17-vuotias asukas

HYVINKÄÄLÄISTEN TEKEMÄT MATKAT

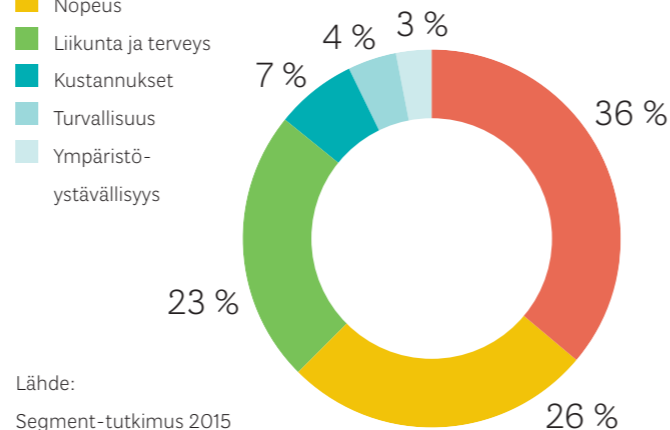
- Jalankulku
- Pyöräily
- Joukkoliikenne
- Henkilöauto

Lähde: Helsingin seudun laaja liikennetutkimus 2008

SYYT KULKUTAVAN VALINTAAN

- Helppous ja mukavuus
- Nopeus
- Liikunta ja terveys
- Kustannukset
- Turvallisuus
- Ympäristöystävällisyys

Lähde: Segment-tutkimus 2015

80 % hyvinkääläisistä asuu alle kilometrin päässä päivittäis-tavarakaupasta

84 % hyvinkääläisistä asuu alle 400 m päässä linja-autopysäkestä

LÖYTYKÖ HYVINKÄÄLTÄ TAHTOA LISÄTÄ KESTÄVÄÄ LIKKUMISTA?

Vuonna 2014 hyvinkääläisille tehtiin Segment-tutkimus liikkumisen asenteista. Vastajia oli yli 1300.

Suurella osalla hyvinkääläisistä ensisijainen valinta kulkutavaksi oli auto, mutta polkupyörä oli useimmilla heti seuraavalla sijalla.

KYSYTÄÄN HYVINKÄÄLÄISILTÄ MIELI- PIDETTÄ KESTÄVÄSTÄ LIKKUMISESTA:

”Miten jakaisit rahoituksen eri kulkutapojen edistämiseksi Hyvinkään ydinkeskustassa?”

Kestävät kulkumuodot saivat noin kolme neljäsosaa kaikesta rahoituksesta!

”Onko mielestäsi hyväksyttävää, että autolla joutuu kulkemaan pidemmän matkan, jos se parantaisi muiden kulkutapojen olosuhteita?”

Täysin tai jonkin verran autolla kiertämisen puolella oli kolme viidesosaa hyvinkääläisistä!

Lisätietoja taustatutkimuksista:
www.hyvinkaa.fi/tietopankki

Maailma muuttuu – entä Hyvinkää?

Megatrendit ovat vääjäämättömiä, hitaita, maailmanlaajuisia muutoksia, jotka vaikuttavat kaikkeen: myös kestävään liikkumiseen ja sen edistämisen kannattavuuteen ja mahdollisuuksiin niin Hyvinkäällä kuin muuallakin. Oheiset megatrendit ovat ohjelman kannalta merkityksellisimpiä.

SUUNTAVIIVOJA MEILTÄ...

”Toiminta perustuu sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristön kestävä kehityksen näkökulmien huomiointiin.”
Kaupunkistrategia (2009)

”Maankäytöllä vahvistetaan nykyisen kaupunkirakenteen omavaraisuutta ja monipuolisuutta, vähennetään

moottoriliikenteen tarvetta ja edistään sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävää liikkumista. Yhdyskuntarakennetta tiivistetään joukkoliikenneväylien ja -asemien läheisyydessä. Lähipalvelujen säilymiselle ja kehitymiselle luodaan edellytykset.”

Keskustaajaman osayleiskaava 2030 (2012)

KESTÄVÄ LIKKUMINEN:

”Ympäristön ja yhteiskunnan kannalta suotuisia kulkutapoja, jotka ovat myös taloudellisia, sujuvia ja turvallisia sekä liikkujan terveyttä kohentavia. Viisaasti liikkumalla tarpeeton liikennesuorite vähenee.” Motiva 2015

”Tärkeitä seikkoja ovat mm. yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja liikennetarpeen vähentäminen, keskustan kehittäminen kohentamalla keskustan viihtyvyyttä, laajentamalla kävely-ympäristöä ja parantamalla palveluita, asuntoalueiden sijoittaminen palveluihin nähden niin, että asiointimatkat muodostuvat mahdollisimman lyhyiksi ja turvalliseksi sekä se, että asiointimatkoja voidaan tehdä mahdollisimman laajasti kävellen ja pyöräillen (ilman henkilöautoa).”
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma (2013)

...JA MUUALTA

”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.”
Kuntalaki 1§ (2015)

”20 prosenttia enemmän kävely- ja pyöräilymatkoja vuoteen 2020”
Liikenne- ja viestintäministeriö (2014)

”Kävelyn ja pyöräilyn lisäämiseksi liikkumistapojen on muututtava

niiden kansalaisten parissa, jotka nyt autoilevat tai kulkevat auton kyydissä suuren osan matkoistaan.”
Liikennevirasto (2014)

”Toimijat kehittävät yhdyskuntia siten, että lähipalveluja voi käyttää kävellen ja pyöräillen sekä yhdistää niihin pidempiä matkaketjuja joukko- liikenteellä, ja levittävät hyviä ja turvallisuuden huomioon ottavia käytäntöjä varhaiskasvatus-, koulu-, opiskelu- ja työmatkojen kulkemiseksi fyysisesti aktiivisella tavalla.”
Sosiaali- ja terveysministeriö (2013)

Megatrendit

Sitra (2014)

HYVINVOINNIN ROOLI KOROSTUU!

ELINIÄT PITENEVÄT!

MUUTTOLIIKE KAUPUNKEIHIN!

EKOLOGINEN KENKÄ ALKAA PURISTAA!

TEKNOLOGIA KEHITYY, MAAILMA KANSAINVÄLISTYY!

Merkitys

- Hyvinvointiin keskittyvä yhdyskunta menestyy taloudellisesti muita paremmin
- Arkiliikunta lisää asukkaiden hyvinvointia

- Yhä useampi ei enää voi tai halua liikkua autolla
- Arkiliikunta ehkäisee terveys- ja liikkumiongelmia
- Itsenäinen elämä tärkeää

- Erityisasemaan nousseet kaupungit menestyvät kilpailijoitaan paremmin
- Yhteiskunnat tiivistyvät
- Kaupunkiluonnon merkitys korostuu

- Ilmastonmuutos ja öljyn hupeneminen johtavat energia- ja resurssipulaan
- Omistamisen tärkeys vähenee ja jakamistalous kasvaa.

- Maailma digitalisoituu, tiedosta tulee avointa ja se on aina saatavilla missä vain
- Ihmiset, tavarat, työt ja markkinat liikkuvat vapaasti fyysisistä välimatkoista riippumatta

Miten muutos voidaan hyödyntää Hyvinkäällä?

- Mahdollisuudet arkiliikunnan ja hyvinvoinnin lisäämiseksi ovat erinomaiset lyhyiden etäisyyksien vuoksi

- Tiivis yhdyskuntarakenne ja hyvin sijoitetut lähipalvelut edistävät vanhusten omaehtoista liikkumista ja vähentävät kalliita kuljetuksia

- Kestävästä liikkumisesta, viihtyvyydestä ja vapaudesta valita kulkutapa myyntivaltti ja kilpailukykytekijä
- Hyvinkää on tunnettu vehreydestään ja kaupunkimetsistään

- Yhä useampi siirtyy kestäviin kulku- muotoihin kustannus- tai ekologiasyistä
- Yhteiskäyttöautot ja kaupunkipyörät tulevat kannattaviksi vaihtoehdoiksi

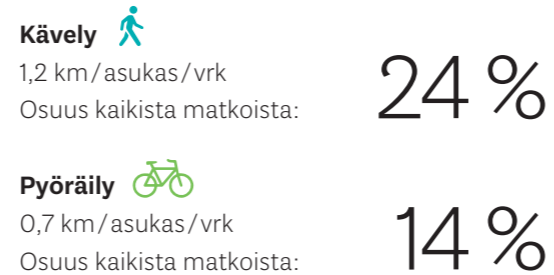
- Hyvinkäällä on hyvät edellytykset ajantasaiseen, mobiiliin ja avoimeen liikkumistietoon
- Liikkumisen Hyvinkäällä tulee olla helppoa ja luontevaa kaikille ja kaikkialta tuleville

Miksi kestäväää liikkumista kannattaa edistää?

KESTÄVÄ LIKKUMINEN LISÄÄ TERVEYTTÄ:

- Liikkumattomuus on suurin huonon terveyden riskitekijä, osasyynä n. 10 % kuolemista Euroopassa ja neljänneksi suurin kuolinsyy korkean tulotason maissa
- UKK-instituutin liikuntasuositus on 2,5 h reipasta kuntoliikuntaa viikossa **mikä vastaa 30 min työmatkapyöräilyä tai -kävelyä päivässä**
- Suomalaisesta aikuisväestöstä noin puolet saa tarpeellisen määrän kuntoliikuntaa
- Miesten työmatkaliikunta on vähentynyt 35 vuoden aikana **70 %** ja naisten **45 %**
- Maailman terveysjärjestön (WHO) mukaan kävelyn ja pyöräilyn lisääntymisellä on **kuolleisuutta alentava vaikutus**, joka voidaan laskea tilastollisten muuttujien pohjalta (ks. oheinen laskelma)
- **Lisäksi** kävelyllä ja pyöräilyllä arkielämäntilana on merkittävä vaikutus sairauksien ehkäisyssä, hoidossa ja kuntoutuksessa: sydän- ja verisuonitaudit, tyyppin 2 diabetes, keuhkosairaudet, tuki- ja liikuntaelin-sairaudet, mielenterveysongelmat
- Kuntoliikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa harrastavilla on vuosittain 4–6 sairauspäivää vähemmän kuin niillä, jotka eivät liiku
- N. **70–75 %** riittävästi liikkuvista 11-vuotiaista ei enää liiku riittävästi 15-vuotiaina

NYKYMÄÄRÄT HYVINKÄÄLLÄ:

MATKAMÄÄRIEN NOSTON VAIKUTUS HYVINKÄÄLLÄ VUOTEEN 2030:

Lähde: Kävelyn ja pyöräilyn terveysvaikutusten taloudellinen arviointi 2014

KESTÄVÄ LIKKUMINEN LISÄÄ HYVINVOINTIA:

- Säännöllisellä liikunnalla on suotuisia vaikutuksia mielenterveyteen ja hyvinvointiin
- Liikunnan puute on yhteydessä huonoon unen laatuun ja päiväaikaiseen väsymykseen
- Fyysisesti aktiiviset ihmiset hallitsevat stressin paremmin kuin vähän liikkuvat
- Liikunta parantaa mielialaa ja torjuu masennusta

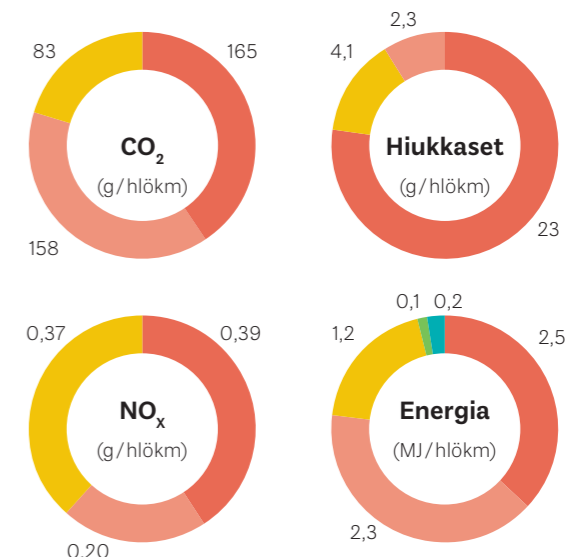
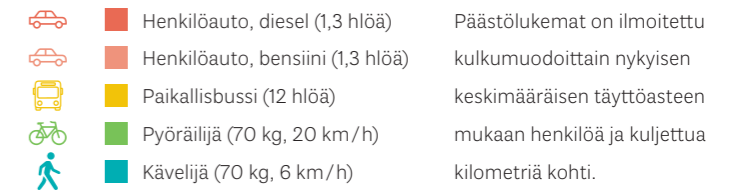
KESTÄVÄ LIKKUMINEN LISÄÄ TASA-ARVOA:

- Etenkin kävelyllä on merkittävä vaikutus vanhusen toimintakyvyn säilymiseen
- Pyöräily ja joukkoliikenne laajentavat lasten ja vanhusen elinympäristöä ja mahdollistavat omaehtoisen liikkumisen
- Kestävä liikkuminen on edullista

KESTÄVÄ LIKKUMINEN LISÄÄ VIIHTYISYYTTÄ:

- Kaupunkitilaa voidaan käyttää muuhunkin kuin pysäköintiruutuihin ja leveisiin katuihin
- Vihreys, sosiaalisuus, elävyys

KESTÄVÄ LIKKUMINEN VÄHENTÄÄ YMPÄRISTÖHAITTOJA:

Lähde: VTT 2012, Hyvinkään Liikenne 2015

Junan käyttäjä ottaa päivässä keskimäärin 2000 ja bussimatkustaja noin 1200 askelta enemmän kuin yksityisautoilija!

Lähde: Wener et al. 2007, Villanueva et al. 2008

Kestävä liikkuminen Hyvinkäällä 2030

Vision sisältö on koottu ohjelmassa pidetyistä työpa-
joista, joihin osallistui laaja joukko ihmisiä yrityksistä,
kaupungin eri toimialoilta, työryhmistä, yhdistyksistä
ja politiikasta sekä Hyvinkään yhteiskoulun lukiosta.

Hyvinkäällä kaikkien on
helppo liikkua terveellisesti
puhtaassa ympäristössä!

TOIMIVA HYVINKÄÄ

- Tiivis maankäyttö
- Toimintojen viisas sijoittelu
- Elävä ja virkeä ydinkeskusta
- Ei kaikkea joka paikkaan vaan kehitetään oikealla tavalla oikeita paikkoja

MONIPUOLINEN HYVINKÄÄ

- Tasa-arvoiset liikkumis- mahdollisuudet
- Henkilöautoliikenteen tarpeen vähentäminen
- Keskustassa kävelijä on tärkein
- Pyöräilyn kannalta laatu on tärkeämpää kuin määrä
- Varmistetaan hyvä paikallisliikenteen palvelutaso
- Liityntäyhteydet ja -pysäköinti taattava

KOKEILEVA HYVINKÄÄ

- Palkitaan kestävästä liikkumisesta
- Rohkeat, uudet kokeilut
- Osallistava suunnittelu: asukkaat ja yritykset mukaan alusta saakka
- Liikenteen suunnittelusta liikkumisen suunnitteluun

YHTEINEN HYVINKÄÄ

- Tiedotetaan kaikista toimista
- Liikkuminen on jokaisen asia
- Yhteistyöryhmä, jossa laaja osallistujajoukko
- Hyvinkää on imagoltaan veturi Uudellamaalla

TASA-ARVO

- liikkuminen on kaikkien oikeus
- omaehtoinen, aktiivinen liikkuminen mahdollista kaikille ikäryhmille
- Hyvinkäällä asuminen, työskentely tai opiskelu ei vaadi auton omistamista

LIKKUMISEN HELPPOUS

- kestävä liikkuminen on oltava helppoa ja nopeaa – vain silloin sen asema paranee
- liikkumisympäristön tulee olla esteetön ja turvallinen kaikille
- vaihtaminen kuluttavasta toiseen on vaivatonta

TERVEYS

- arkiliikunta on tehokain tapa nostaa ihmisten työkykyä, elinvoimaisuutta
- kestävä liikkuminen pidentää elinikää, ehkäisee sairauksia, parantaa yleiskuntoa ja tuo siten säästöjä

VIHTYISYYS

- kestävä liikkuminen edistäminen luo viihtyisää elinympäristöä kuin itsestään
- puhtaus, vihreys, kaupunkimetsät ja luonnonläheisyys ovat Hyvinkään valit
- viihtyisyys ja liikunnallisuus lisäävät hyvinvointia ja onnellisuutta

KESTÄVÄN LIKKUMISEN MITTARISTO

	Nykytilanne	Tavoite
Kestävien kulkutapojen yhteinen kulkumuoto-osuus	46 %	↑
Henkilöauton kulkumuoto-osuus alle 3 km matkoilla	20 %	↓
Väestön osuus 3 km säteellä keskustasta (% asukasluvusta)	87 %	↑
Henkilöautotiheys (h-a/1000 as.)	570	↓
Pyöräliikenteen määrä (pp / kesäarki-vrk)	679	↑
Paikallisliikenteen matkustajamäärä (1000 matkustajaa/v)	751	↑
Liikenneonnettomuuksissa kuolleet tai loukkaantuneet jalankulkijat ja pyöräilijät, 5 v keskiarvo (hlöä/v)	13,2	↓
Terveystiedon edistämisaktiivisuus (indeksi 0–100)	71	↑
Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (kt CO2-ekv./v)	92	↓
Hengitettävien hiukkasten pitoisuus, vuosikeskiarvo (µg/m3)	16	↓

Tavoitteet ja niihin tarvittavat toimenpiteet

KESTÄVÄN LIIKKUMISEN OHJELMAN TAVOITTEET

- Lisätä kestävien kulkutapojen eli **kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen** osuutta erityisesti kaupungin sisäisistä sekä pääkaupunkiseudulle suuntautuvista matkoista
- Kannustaa kokeilemaan **erilaisia kulkutapoja** erilaisilla matkoilla
- Kehittää kaupungin **infrastruktuuria, toimintatapoja sekä liikennepoliittikkaa** kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti kävely, pyöräily ja joukko-liikenne kärjessä

Tunnistetaan eri kulkumuotojen vahvuudet. Kehitetään vahvuuksia. Viestitään vahvuuksista. Do the Right Mix!

DO THE RIGHT MIX

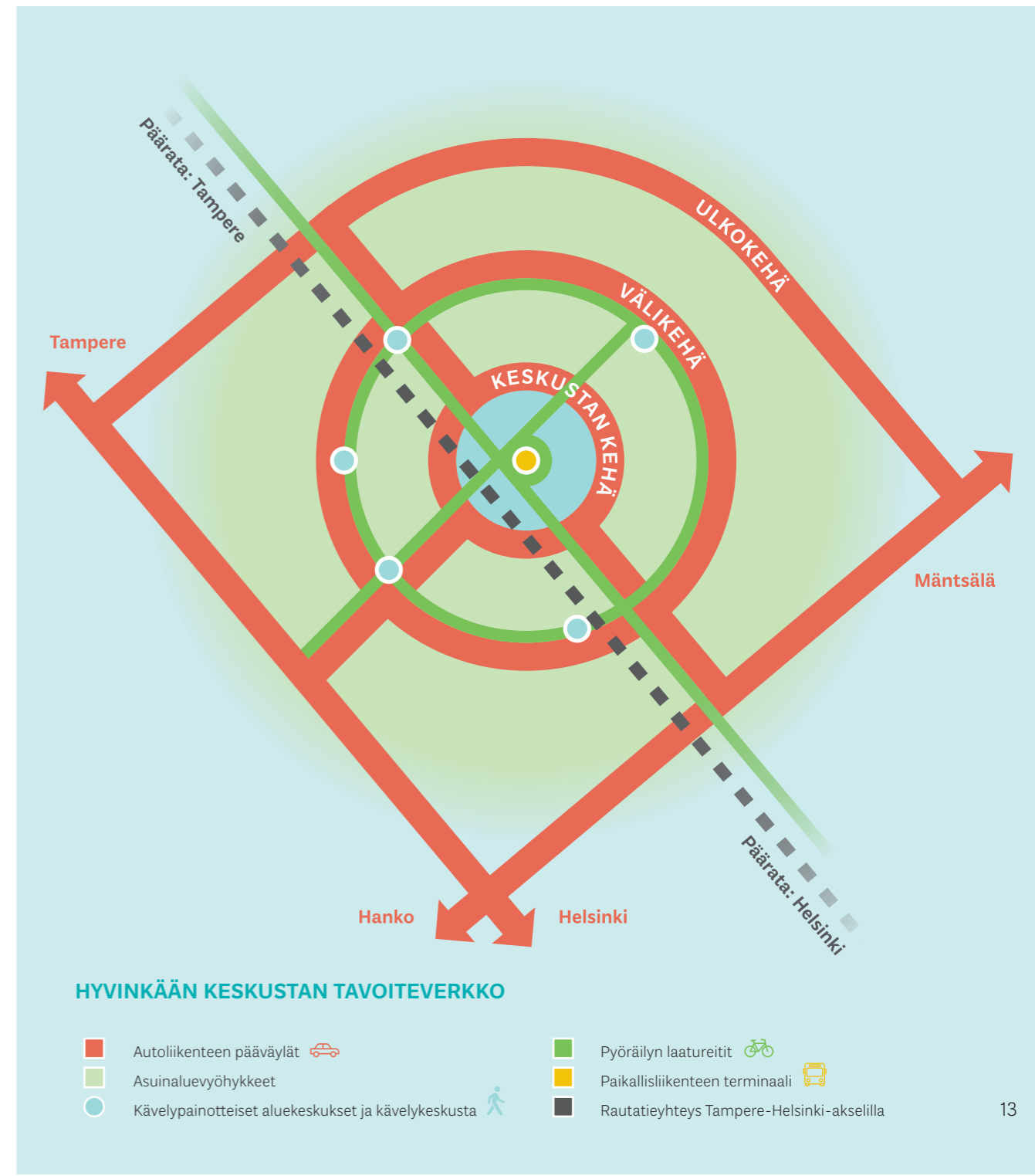
KULKUMUOTOJEN PRIORISOINTI

Ydinkeskusta ja tärkeimmät aluekeskukset tulee suunnitella, parantaa ja rakentaa erityisesti **kävelyn ehdoilla**. Keskukset lyhyine matkoineen tulee olla tasavertaisesti kaikkien käytettävissä esteettömästi, sujuvasti ja turvallisesti.

Pyöräilyä tulee lisätä erityisesti **pyöräilyn laatureiteilla**, jotka ovat tärkeimmät pyörätieyhteydet asuinalueiden ja keskustan välillä. Väylien laatu on tärkeämpää kuin niiden määrä. Pyörällä tulee päästä sujuvasti kotoa määränpään ja sitä tulee voida säilyttää molemmissa päissä luotettavasti.

Autolla tulee voida kulkea joka paikkaan, mutta sen ei pitä olla suurin, nopein ja sujuvin yhteys, mikäli muut kulkutavat kärsivät siitä. **Autoilua keskitetään pää- ja kehäkaduille**, joiden sujuvuutta parannetaan ja joilta on hyvät yhteydet keskustan pysäköintilaitoksiin. Pysäköinnin periaatteita kehitetään siten, **ettei autoa tarvitse siirtää** keskustan sisällä.

Paikallisliikenteen roolia korostetaan **kävelyä ja pyöräilyä tukevana** kulkutapana ja pidetään sen palvelutaso hyvänä niillä alueilla, joilla kysyntä on hyvä. Paikallisliikenteen ei anneta juuttua vanhoihin käytäntöihin, vaan kokeillaan rohkeasti uusia tapoja saada asukkaat käyttämään sitä.

HYVINKÄÄN KESKUSTAN TAVOITEVERKKO

- Auto liikenteen pääväylät
- Pyöräilyn laatureitit
- Asuinaluevyöhykkeet
- Paikallisliikenteen terminaali
- Kävelypainotteiset aluekeskukset ja kävelykeskusta
- Rautatieyhteys Tampere-Helsinki-akselilla

Tarkennettu toimenpideluettelo

Kaikki lähellä

Liityntäpysäköinti

- Lisää liityntäpysäköintipaikkoja helposti saavutettavasti
- Pyöräpysäköinnin laadun parantaminen
- >> **Matkaketjut Hyvinkäältä pääkaupunkiseudulle ovat sujuvia**

Saavutettavat lähipalvelut

- Palveluverkon suunnittelu huomioi kestävät kulutavat
- Lisää yrityksiä tuottamaan lähipalveluita ja tuomaan niitä asukkaiden luo
- >> **Liikkumisen tarve pienenee ja matkat lyhenevät**

Kaavoitus keskiössä

- Yhdyskuntarakenne pysyy tiiviinä
- Kaavoissa kestävät kulutavat ovat ensisijainen liikkumistapa
- >> **Liikkuminen kestävästi on helppoa, nopeaa ja siten houkuttelevaa**

Elinvoimainen ydinkeskusta

- Keskustaan pääsee helpoiten kävellen ja pyörällä
- Keskustan kehäkadun sisälle jäävästä alueesta aito kävelykeskusta
- >> **Viihtyisät olosuhteet lisäävät oleskelun määrää ja siten yritysten kannattavuutta ydinkeskustassa**

Edistävä taho:

- Askel-ryhmä
- Tekniikka ja ympäristö
- Kaikki toimialat

Tärkeät valinnat

Osallistava suunnittelu

- Katujen ja muiden yleisten alueiden, kaavojen, palveluverkon ja joukkoliikenteen suunnitteluprosessien kartoitus
- Asukkaiden, yritysten ja muiden sidosryhmien aikainen ja helppo osallistuminen suunnitteluprosesseihin
- >> **Yhteisellä tekemisellä helpommin hyväksyttäviä suunnitelmia**

Paikallisliikenteen pilotit

- Paikallisliikenteen uudet vuorot, reitit tai liikennöintiajat kokeiltavaksi
- Uusia mobiilipalveluja, helpotettuja matkaketjuja sekä ajantasaista ja avointa sijaintitietoa matkustajille
- >> **Paikallisliikenteen käyttäjämäärät kasvuun**

Elinikäinen liikkumisen ohjaus

- Kohdennetut liikkumisen ohjauksen toimenpiteet erityisesti lapsille, nuorille ja uusille hyvinkääläisille
- Rohkaisu kestäviin kulutapoihin ja viisaista valinnoista palkitseminen etenkin, jos ne johtavat pysyviin liikkumistapojen muutoksiin
- >> **Kestävät kulutavat ovat rutiinia jo aikaisessa vaiheessa**

Rohkeat kokeilut

- Kokeilevat hankkeet kestävän liikkumisen edistämiseksi: liikkuminen palveluna, katutapahtumat, yritysten liikkumiskäytännöt, muut uudet toimintamallit
- Vanhoja käytäntöjä ravisteleva yhteistyö uusien toimijoiden kanssa
- >> **Lisätään keskustelua ja innovaatioita kestävän liikkumisen lisäämiseksi**

Alla on esitetty toimenpidekokonaisuuksia, joita edistämällä kestävän liikkumisen edellytykset Hyvinkäällä paranevat. Kukin toimenpidekokonaisuus on jaettu osiin siten, että ensin on esitetty tärkeimmät toimenpiteet ja niiden alla tavoiteltavat vaikutukset. Toimenpidekokonaisuudet ovat koko kaupungin yhteisiä asioita, mutta otsikoiden värit kertovat, minkä tahon vastuulla niiden eteenpäin vieminen on.

Reitti selvä

Pyöräilyn laatukäytäväverkosto

- Pyöräiliikenteen laatu- ja pääreittien toteutus
- Tärkeimmistä reiteistä erityisen miellyttäviä, nopeita ja turvallisia ympäri vuoden
- >> **Lisätään pyöräilyn kulkumuoto-osuutta**

Pää- ja kehäkadut

- Autoliikenteen sujuvat yhteydet ja liittymät keskustaa ympäröiville kehäkaduille ja niitä yhdistäville pääväylille
- Hyvät pysäköintimahdollisuudet pääväylien tuntumaan
- >> **Keskitetään autoliikennettä pääväylille ja vähennetään keskustan läpikulkuliikennettä**

Esteettömästi kävelyn ehdoilla

- Kävelyn parantamistoimien kohdentaminen vanhusten, liikuntarajoitteisten ja lasten kannalta tärkeimpiin paikkoihin
- Kauppojen ja muiden palveluiden saavutettavuus esteettömästi
- >> **Keskustasta ja aluekeskuksista esteettömiä ja kävelyyn houkuttelevia**

Rauhallista asumista

- Asuinalueiden läpiajoliikenteen vähentäminen
- Pääkaduista sujuvia ja tontti- ja kokoojakaduille rauhoittamistoimenpiteitä
- >> **Turvallista ja rauhallista asumista asuinalueilla**

Järjestelmä toimii

Askel-toiminta

- Yhteinen, aidosti poikkiallinen työryhmä
- Ryhmä edistää ohjelman toimenpiteiden toteuttamista, valvoo kestävän liikkumisen etua eri suunnitteluvaiheissa, toteuttaa liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä ja tiedottaa edistämistoimista
- >> **Yhteinen näkemys kestävän liikkumisen tärkeydestä**

Pysäköintipolitiikka

- Yhteiset käytännöt ja toimintatavat pysäköinnin järjestämiseksi ydinkeskustassa ja sen tuntumassa
- Yhteistyö liikennesuunnittelun, pysäköinninvalvonnan ja sidosryhmien kuten liikkeiden ja asukkaiden kanssa
- >> **Auton siirtäminen keskustan sisällä lyhyitä matkoja ei ole houkuttelevaa**

Seurantasuunnitelma

- Yksityiskohtainen työkalu ohjelman toimenpiteiden ja tavoitteiden seurantaan
- Kulutapojen liikennemääriä ja liikkumisen asenteita mittaava liikennebarometri
- >> **Nähdään ohjelman suunta ja toteutuma sekä liikkumisen kehitys**

Tehokas viestintä

- Tiedotus liikkumisen ohjauksen toimenpiteistä ja ohjelman toteutumisesta
- Vuorovaikutteinen keskustelu
- Hyvinkään markkinointi kestävän liikkumisen edelläkävijänä
- >> **Lisätään positiivista mielikuvaa kestävästä kulkutavoista ja Hyvinkäältä kestävän liikkumisen edistäjänä**

Kestävän liikkumisen vetoisuus

Tehdään yhdessä Hyvinkäästä kestävän liikkumisen veturi Uudellamaalla!

MITÄ HYÖTYÄ KESTÄVÄSTÄ LIIKKUMISESTA ON?

Asukkaat

- Virkeys, hyvinvointi ja fyysinen kunto paranevat arki liikunnan myötä
- Säästät autoa talvipakkasilla kulkemalla vaikka bussilla
- Lapset ja nuoret pystyvät liikkumaan kouluun, harrastuksiin ja ystäviensä luokse omaehtoisesti, turvallisesti ja laajalla alueella
- Lääkärit asuvat pidempään itsenäisesti, liikkuvat yhteiskunnassa vapaasti ja voivat esteettömästi käyttää lähipalveluita
- Havainnoit ja koet ympäristöäsi eri tavalla kuin ratin takaa
- Useampi kävelijä ja pyöräilijä johtavat aitoon liikenneturvallisuuden paranemiseen
- Bussissa tai junassa ehdit kuunnella musiikkia, lukea kirjaa, keskustella taikka tehdä töitä tai kotitehtäviä
- Kestävän liikkumisen ympäristössä on vähemmän päästöjä tai katupölyä kuin autokaupungissa

Yritykset

- Sairauseroissaoloja on vähemmän liikumattomuuden aiheuttamien vaivojen vähetessä
- Työssä jaksaminen lisääntyy
- Työntekijältä ei ole pakko edellyttää auton omistamista
- Autopysäköinnin järjestämisen tilantarve hupenee
- Etätöypäivät parantavat työmotivaatiota ja tuottavuutta, lisäävät hyvinvointia ja onnellisuutta ja ovat mahdollisia toteuttaa suurelle osalle työntekijöistä
- Kestävä liikkuminen ja etätöymahdollisuus toteuttavat yritysten ympäristö- ja yhteiskuntavastuuta

Ohjelman toimenpiteet antavat eväitä kaupungille kestävän liikkumisen edistämiseksi. Kestävä liikkuminen on kuitenkin kaikkien asia, ei vain kaupungin! Tässä on keinoja, joilla muutkin kuin Hyvinkään kaupunki voivat vaikuttaa omalta osaltaan kestävän liikkumisen edistämiseen.

MITÄ VOIMME TEHDÄ KESTÄVÄN LIIKKUMISEN EDISTÄMISEKSI?

Asukkaat

- Kokeile vaihtaa autoilu kävelyyn, pyöräilyyn tai joukkoliikenteeseen edes lyhyillä matkoilla
- Kokeile sähköpyörää ja vastatuuli, ylämäki, lumi tai pidempikään matka eivät enää hidasta pyöräilyäsi
- Pohdi liikkumisvalintojasi eri matkoille: tarvitsetko autoa lotto-kupongin täyttämiseen tai kuntosalilla käyntiin? Onko joka matkaa yleensä tarpeen tehdä?
- Anna lasten ja nuorten liikkua omin voimin
- Jos olet muuttamassa, huomioi liikkumismahdollisuudet uudesta asunnostasi
- Käytä lähipalveluita aina kuin mahdollista
- Ota kantaa ja osallistu alueesi ja kaupunkisi suunnitteluun

Yritykset

- Laadi liikkumissuunnitelma työpaikallasi
- Huomioi mahdollisuus työntekijöidesi työvuorojen ja bussiaikataulujen yhteensovittamisesta
- Rakenna sosiaaliltilojen yhteyteen laadukkaat ja luotettavat tilat pyöräpysäköinnille sekä suihkut ja lokerikot
- Jos olet siirtämässä tai laajentamassa toimintaasi, mieli työntekijöiden ja asiakkaiden saapumismahdollisuuksia eri kulkutavoilla
- Palkitse työntekijöitä kestävistä liikkumisista tai tarjoa heille esim. pyörä työasiamatkoille
- Huomioi myös asiakkaat: kävellen, pyörällä tai bussilla kulkevat ostavat kerralla vähemmän mutta käyvät useammin ja heillä on matalampi kynnys piipahtaa kiinnostavissa liikkeissä

24 TURVALLISTA TUNTIA HYVINKÄÄLLÄ

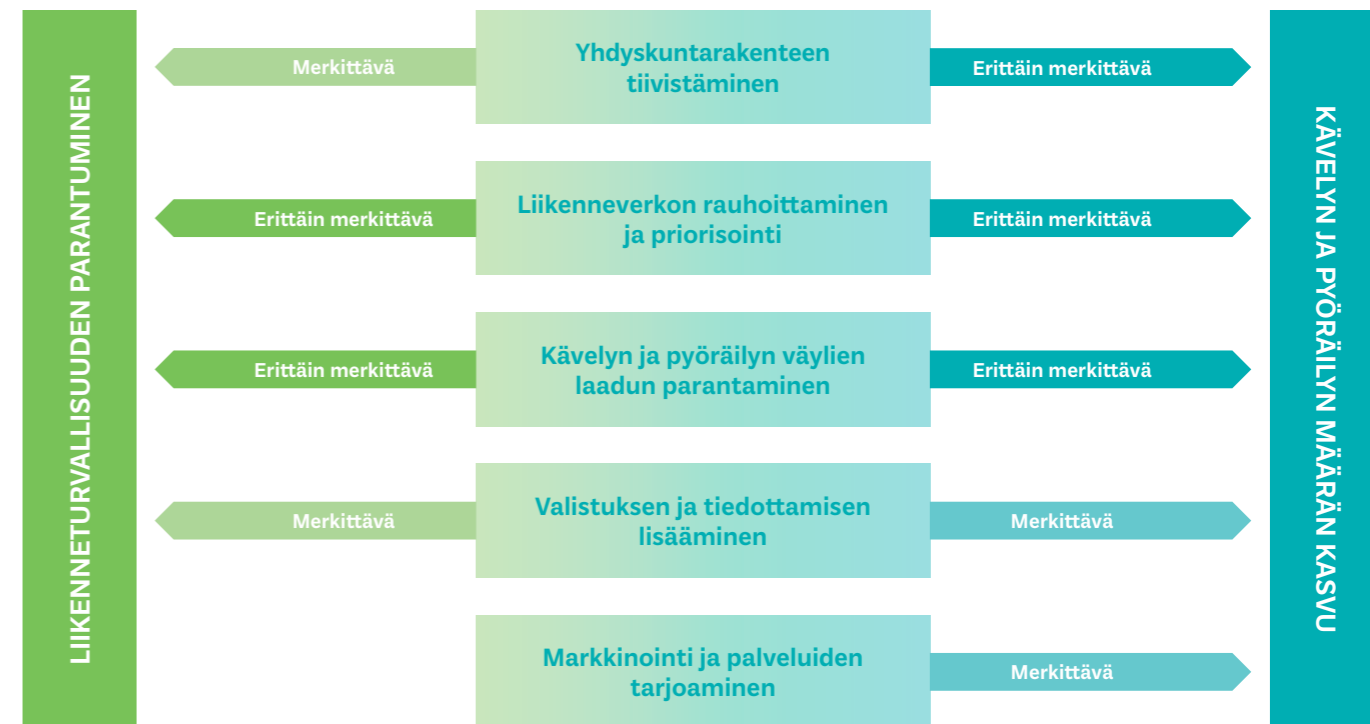

Hyvinkää kuuluu Maailman terveysjärjestön Safe Community -yhteisöön ensimmäisenä suomalaisena kuntana. Toiminta tunnetaan nimellä **24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä** ja se toteuttaa ehkäisevää turvallisuustyötä. Kestävä ja turvallinen liikkuminen ovat kiinteästi osa toisiaan, minkä vuoksi kestävän liikkumisen edistäminen lisää myös liikenneturvallisuutta.

Kävely ja pyöräily ovat arimpia kulkumuotoja onnettomuustilanteissa, mikä tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Samat toimenpiteet, joilla voidaan parantaa näiden kulkumuotojen turvallisuutta, vaikuttavat myös kävelyn ja pyöräilyn määrään. Toisaalta, mitä enemmän kävelijöitä ja pyöräilijöitä, sitä turvallisempaa on heidän liikkumisensa. Alla olevassa kaaviossa on esitetty niitä kokonaisuuksia, joihin keskittymällä Hyvinkään kaupunki voi sekä lisätä kävelyn ja pyöräilyn määrää että parantaa niiden turvallisuutta.

TOIMENPITEIDEN VAIKUTUS KÄVELYN JA PYÖRÄILYN MÄÄRÄÄN SEKÄ LIIKENNETURVALLISUUTEEN

Lähde: Luukkonen & Vaismaa 2013

Ohjelman laadinta

KESTÄVÄN LIIKKUMISEN OHJELMA

Hyvinkään kestävän liikkumisen ohjelma laitettiin vireille keväällä 2015 Liikenneviraston, ympäristöministeriön ja Kunnossa kaiken ikää -ohjelman tutkimus- ja kehittämisrahoituksen turvin. Ohjelman laadinnassa oli tiiviisti mukana Tampereen teknillisen yliopiston Liikenteen tutkimuskeskus Verne. Alusta saakka tavoitteena oli tuottaa Hyvinkäälle niin kutsuttu SUMP eli Euroopassa varsin yleinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelma, jonka kantavia teemoja ovat poikkihallinnollisuus, sidosryhmien vahva osallistaminen ja vuorovaikutus, päättäjien sitoutuminen sekä jatkuvasti toistuva syklinen laadintaprosessi.

Laadintaprosessin avuksi ohjelmalle nimettiin ohjausryhmä ja projektiryhmä. Ohjausryhmänä toimi kaupungin johtoryhmä laajennettuna ulkopuolisilla asiantuntijoilla ja projektiryhmä oli varsinainen työjuhta ohjelman edistämisessä.

Nyt julkaistava Hyvinkään kestävä liikkuminen 2030 pohjautuu paitsi aiempiin lukuisiin suunnitelmiin, myös useisiin työpajoihin ja osallistamiskeinoihin eri tahoille. Näiden avulla on saatu hyvä pohja kestäväälle tulevaisuudelle, mutta työ ei suinkaan pääty tähän. Askel-työryhmä valvoo jatkossa ohjelman käytännön toteutusta ja kestävän liikkumisen edistämistä Hyvinkäällä. Tätä ohjelmaa ei siis ole tehty pölyttymään hyllyssä!

OHJELMAN LAATIMISEEN OSALLISTUIVAT

Ohjausryhmä

Pj Jyrki Mattila, kaupunginjohtaja
Pentti Halonen, sivistystoimenjohtaja
Jouni Mattsson, tekninen johtaja
Annukka Lehtonen, liiketoimintajohtaja
Merja Ylipaavalniemi, palvelusuhdepäällikkö
Riitta Simonen, kansliapäällikkö
Sari-Leena Lund, viestintäpäällikkö
Aki Korpela, kaupunginvaltuutettu, kaupunginvaltuuston 2. varapj
Pekka Laine, kaupunginvaltuutettu, kaupunginhallituksen 1. varapj
Tytti Viinikainen, kestävän liikkumisen asiantuntija, Liikennevirasto
Kaisa Mäkelä, yli-insinööri, ympäristöministeriö
Liisamaria Kinnunen, kehittämisspäällikkö, Kunnossa kaiken ikää -ohjelma
Sonja Heikkinen, liikennejärjestelmäasiantuntija, Uudenmaan ELY-keskus
Tapani Touru, liikennesuunnittelija, Helsingin seudun liikenne

Projektiryhmä

Pj Kimmo Kiuru, liikenneinsinööri
Tapio Kinnunen, liikennesuunnittelija/projektipäällikkö
Marjukka Aronen, liikennesuunnittelija
Anu Koistinen, liikuntapäällikkö
Minna Kalmar, liikuntasuhteeri
Tuija Uusitalo, avopalveluiden ylilääkäri
Anne Nuotto, fysioterapian osastonhoitaja
Susanna Satuli-Autere, erikoislääkäri
Tuovi Ylenius, terveyspalveluiden projektityöntekijä
Markku Nieminen, kestävän kehityksen projektipäällikkö
Tuuli Rantala, tutkija, TTY
Kalle Vaismaa, tutkijatohtori, TTY

LAYOUT: INTRO DESIGN

A close-up, low-angle shot of a person riding a bicycle. The person's hand is on the handlebar, and their legs are visible in the foreground. The background is a blurred crowd of pedestrians walking on a paved surface, suggesting a busy urban environment. The lighting is bright, indicating daytime.

”Hyvinkäällä kaikkien
on helppo liikkua
terveellisesti puhtaassa
ympäristössä!”

Visio 2030

HYVINKÄÄ **h**

hyvinkaa.fi